

והגט כבר נכתב לשמה בציווי, כדי לבטל את הגט נדרשת אמירה מפורשת של הבעל המבטלת את הגט, כמבואר ברמב"ם הלכות גירושין פרק ו':

הלכה כב:

^אבאיזה לשונות מבטל הגט, אמר בטל הוא, אי אפשרי בו, גט זה לא יועיל, לא יתיר, לא יעזוב, לא ישלח, לא יגרש, יהא כחרש, יהא חרש, הרי הוא כחרש, אם אמר אחד מאלו וכל הדומה להן הרי זה בטלו.

הלכה כג:

אבל אם אמר גט זה אינו גט, פסול הוא, אינו מועיל, אינו מתיר, אינו משלח, אינו מגרש, חרש הוא, לא אמר כלום, שאין זה לשון מבטל אלא לשון מודיע אמתת הדבר והרי הודיע לנו דבר שאינו כן כמי שאומר על דבר האסור שהוא מותר או על הטמא שהוא טהור.

והואיל וביטול גט שכבר נכתב ונחתם מצריך אמירה ברורה ומדויקת, אין אנו חוששים, כשנתייחד עמה או אפילו בא עליה ונולדו לו ילדים, שביטל את הגט. ואין זה דומה לתקופה הראשונה כשעדיין לא נכתב הגט שביטול הציווי נעשה בקלות, ואינו מצריך אמירה מפורשת בדקדוק לשוני, וגילוי דעת במעשה היחוד מבטל את אמירתו, כפי שלמדנו הרב המגיד.

תקופה שלישית:

אחר נתינת הגט כשעדיין לא נגמרו הגירושין מחמת תנאי, בתקופה זו הרי נפסק ברמב"ם שאם נשאת לא תצא, ובתנאי ד"מעכשיו" אף תנשא לכתחילה:

רמב"ם הלכות גירושין פרק ח הלכה א:

המגרש על תנאי אם נתקיים התנאי הרי זו מגורשת ואם לא נתקיים התנאי אינה מגורשת, וכבר בארנו בפרק ששי מהלכות אישות משפטי התנאין כולם, ושם נתבאר שהמגרש על תנאי כשיתקיים התנאי תהיה מגורשת בשעה שיתקיים לא בשעת נתינת הגט לידה, לפיכך יש לבעל לבטל הגט או להוסיף על תנאו או להתנות תנאי אחר כל זמן שלא נתקיים התנאי הראשון אע"פ שהגיע הגט לידה, ואם מת הבעל או אבד הגט או נשרף קודם שיתקיים התנאי אינה מגורשת, ולכתחלה לא תנשא עד שיתקיים התנאי, ואם נשאת לא תצא אלא אם כן לא נשאר בידה לקיימו שהרי בטל התנאי. ושם נתבאר שאם אמר לה הרי את מגורשת מעכשיו או מהיום על תנאי כך וכך, או שאמר לה הרי את מגורשת על מנת כך וכך, כשיתקיים התנאי תהיה מגורשת משעת נתינת הגט לידה, לפיכך אינו יכול לבטל הגט ולא להוסיף על תנאו משהגיע הגט לידה, ואם אבד או נשרף אפילו מת הבעל קודם שיתקיים התנאי הרי זו מקיימת התנאי אחר מותו וכבר נתגרשה משעת נתינת הגט לידה ויש לה להנשא לכתחלה אע"פ שעדיין לא נתקיים התנאי, ואין חוששין שמא לא יתקיים הואיל והיה התנאי במעכשיו או בעל מנת.

והואיל וכן הרי ברור שאם נתייחד עמה במצב זה בו היא יכולה לקבל קידושין מאחר וקידושין תופסים בה, יש לחשוש שמא התפייסו וביטל את הגט במפורש או שבעל לשם קידושין מחדש, שהרי "אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות", ואכן רק לענין תקופה זו מצאנו בגמרא את החשש "שמא פייס", ואין זה דומה לתקופה שקודם נתינת הגט כשהאשה הינה עדיין אשתו החוקית לכל דבר, ואין שום סיבה להניח שמחמת הייחוד ביטל את הגט.

ו. כוונת הרמב"ם באמרו: "הרי זה גיטך לאחר שנים עשר חדש"

איברא,

יש להקשות על דברי, הרי הרמב"ם בפרק ט הלכה ט שהובא לעיל מדבר לכאורה באופן שעדיין לא חלו הגירושין:

"וכן האומר לאשה הרי זה גיטך לאחר שנים עשר חדש והיה עמה במדינה חוששין שמא פייס אותה עד שיאמר נאמנת עלי שלא פייסתי"

במקרה זה לכאורה אין זה תנאי ד"אס" ולא תנאי ד"מעכשיו" אלא שזמן חלות הגירושין נדחה, וכבר לימדנו הרמב"ם בפ"ט את ההבדל בין תנאי לבין השחית חלות הגירושין:

רמב"ם הלכות גירושין פרק ט הלכה ה:

ומה בין המגרש על תנאי לזה שקבע זמן לגירושין או תלאן במעשה, שהמגרש על תנאי יש שם גירושין ואינן גומרין עד שיתקיים התנאי, לפיכך כשיתקיים התנאי נתגרשה אם היה הגט קיים אע"פ שאינו ברשותה ואינה צריכה לחזור וליטלו או להיותו ברשותה אחר שנתקיים התנאי שהרי הגיע לידה תחלה בתורת גירושין, ואם נשאת קודם שיתקיים התנאי לא תצא כמו שבארנו. אבל התולה גירושין בזמן או במעשה לא הגיע גט לידה בתורת גירושין אלא בתורת פקדון עד הזמן שקבע או עד שתעשה המעשה, לפיכך כשיגיע הזמן צריכה להיות הגט ברשותה או תחזור ותטלנו או שיהיה במקום שיחדה אותו בו אע"פ שאינו רשותה כמו שבארנו ואחר כך תתגרש בו, ואם נשאת קודם שיגיע הזמן שקבע או קודם שתעשה המעשה שתלה בו הגירושין תצא והולך ממזר שעדיין היא אשת איש גמורה ואין כאן שם גירושין.

ולפי זה קשה מדוע באומר לאשה הרי זה גיטך לאחר שנים עשר חודש יש חשש שמא פייס, הלא בינתים היא עדיין אשתו לכל דבר, ובמה זה שונה מהמקרה של גט ישן (התקופה השניה) שם פסק הרמב"ם שאין חשש שמא פייס?

אמנם, כבר הבאנו את השגת הראב"ד על הלכה זו ברמב"ם:

אבל אם לא האמינה חוששין שמא פייס אותה כשהיה הולך ובא ומחלה לו. א"א